

VERANTWOORDE VERWERKING VAN JAPANSE DUIZENDKNOOP

essentiële schakel in effectieve bestrijding

IN 'T KORT...

Japanse duizendknoop is een sterk woekerend kruid. Zodra de plant zich ergens heeft gevestigd en voldoende licht heeft, is deze heel moeilijk weg te krijgen. De plant tast infrastructuur en funderingen aan, en overwoekert andere planten. Effectieve bestrijding is daarom erg belangrijk.

Naast maatregelen op de plaats waar de plant groeit, is ook gecontroleerde verwerking van reststromen waarin Japanse duizendknoop zit essentieel. Het certificaat 'erkende verwerker invasieve exoten' garandeert dit.

UITGAVE
SEPT 2015

BVOR

Invasieve exoten zijn bezig aan een opmars in de Nederlandse groene ruimte. Deze planten komen van origine niet in Nederland voor en verdringen door hun woekering inheemse soorten. Daarnaast zorgen ze voor overlast (bijvoorbeeld Reuzenberenklauw) en voor schade. Een van de meest problematische exoten is Japanse duizendknoop. Door zijn structuur en groeigedrag verspreidt deze zich snel en tast daarbij infrastructuur, dijklichamen en funderingen aan. Overheden en andere terreinbeheerders zijn veel geld kwijt aan de bestrijding van duizendknoop. Dit zal verder worden versterkt door de Europese verordening invasieve exoten die de Nederlandse overheid verplicht om vanaf 1 januari 2016 maatregelen te nemen om verspreiding tegen te gaan.

Effectieve bestrijding bestaat uit maatregelen op de plaats waar de plant groeit, en uit gecontroleerde afvoer en verwerking van maaisels en eventueel grond. Deze factsheet gaat over het belang van gecontroleerde bestrijding en verwerking, en de mogelijkheden daartoe. De factsheet richt zich op terreinbeheerders en partijen betrokken bij het maaien, afvoeren en verwerken van maaisels met daarin Japanse duizendknoop.

BESTRIJDING

Op een locatie waar Japanse duizendknoop voorkomt is zeer intensief, meerjarig onderhoud nodig om verspreiding te minimaliseren. Dit kan onder andere door stelselmatig de bovengrondse delen en jonge spruiten weg te halen, in combinatie met (chemische) bestrijding van de wortels. Vanwege de uitgroei van overgebleven wortelfragmenten en stengels is alleen uitgraven weinig effectief. Daarnaast is zorgvuldig werken bij het maaien van terreinen belangrijk, om te voorkomen dat plantenresten zich in de directe omgeving verspreiden. Ook moet men vermijden dat plantenresten die op de machine achterblijven later op een andere plaats op de grond terecht komen.

VERPLAATSEN VAN BESMET MATERIAAL

Door grond of maaisels met daarin Japanse duizendknoop onbewerkt elders toe te passen bevordert men (onbedoeld) verspreiding. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een partij grond met restanten van wortelstokken, die men na opslag in een grondbank elders toepast in een civieltechnisch werk. Ook het direct toepassen als bodemverbeteraar van gras of maaisels met duizendknoop leidt tot verspreiding (bijvoorbeeld in de landbouw). Deze praktijk is dus ongewenst, zelfs wanneer de regelgeving het rechtstreeks onderwerpen van maaisels in specifieke omstandigheden toestaat (bijvoorbeeld onder de Vrijstellingsregeling Plantenresten).

GECONTROLEERDE VERWERKING

Een effectieve vorm van verwerking van plantenresten van Japanse duizendknoop is door verbranding. Echter, verbranding is een relatief dure verwerkingsmethode en leidt tot vernietiging van organische grondstoffen. Gecontroleerde compostering is een bewezen alternatief om Japanse duizendknoop onschadelijk te maken en daarmee verdere verspreiding te voorkomen. Onder gecontroleerde compostering wordt een composteerproces verstaan dat plaatsvindt onder de juiste procescondities en met de juiste manier van proces- en productcontrole.

Uit wetenschappelijke literatuur en praktijkproeven blijkt dat de groei van wortelstokken en stengels van Japanse duizendknoop effectief stopt bij verhitting boven 50 °C gedurende minimaal 72 uur. Professionele composteerbedrijven die Keurcompost of RHP zijn gecertificeerd, passen proces-eisen toe die (veel) strenger zijn dan wat minimaal nodig is voor afdoding. Daarnaast hebben deze bedrijven kwaliteitscontrole van het eindproduct, wat een extra waarborg geeft dat volledige afdoding heeft plaatsgevonden.

ERKENDE VERWERKER INVASIEVE EXOTEN

Composteerinrichtingen die de juiste processen toepassen kunnen zich vanaf 1 september 2015 laten certificeren als 'Verantwoorde verwerker invasieve exoten'. Zij moeten dan voldoen aan de eisen zoals verwoord in [1]. Een onafhankelijke certificerende instelling (auditor) controleert deze eisen.

Door gebruik te maken van composteerbedrijven met dit certificaat hebben ontdoeners van plantenresten met (een risico op) invasieve exoten zekerheid dat het materiaal op een verantwoorde manier onschadelijk wordt gemaakt. Het certificeringsschema moet leiden tot een landelijk dekkend netwerk van 'erkende verwerkers', vergelijkbaar met het al langer bestaande succesvolle schema voor de verwerking van ziek iepenhout.

Japanse duizendknoop is een vaste plant die een diepe wortel heeft. De stengel is hol en kan tot wel drie meter hoog worden. De plant is te herkennen aan bladeren met een platte onderkant en een groen tot paars/rood gespikkelde stengel. De takken hebben een duidelijke zigzag vorm.

Tijdens het winterseizoen sterft de plant af, maar onder de grond blijven de wortelstokken doorgroeien. Hierdoor is de plant zeer moeilijk te bestrijden. Daarnaast kunnen wortelfragmenten en stengels al vanaf 0,7 gram uitgroeien tot een volwaardige plant, wanneer een knoop aanwezig is. Japanse duizendknoop verdrukt inheemse planten en is daarom een bedreiging voor de biodiversiteit. Op internationaal niveau staat deze plant in de top 100 van de meest invasieve soorten. In Nederland zorgen de holle stengels van de plant voor aantasting van dijken, funderingen, infrastructuur en overwoekering van de groene ruimte.

Zigzag tak en platte bladvoet

Groen gespikkeld tot rood/paarse stengel

Een holle, bamboeachtige stengel

MEER INFORMATIE

De eisen van het certificeringsschema en een overzicht van gecertificeerde locaties is te vinden op:
www.bvor.nl/certificering/invasieve_exoten

[1] BVOR (2015). Erkende verwerker invasieve exoten – achtergrond, voorwaarden en procedures

CONTACT

BVOR

Agro Business Park 38
6708 PW Wageningen

T (0317) 42 67 55

E info@bvor.nl

W www.bvor.nl

